

Leedi-lugu täitis soprani unelma

■ Draamanäitlejad tõid rahvusooperi truppi värskendavaid loomingulisi hoovusi ja uusi väljendusvahendeid.

Kumu sellest, et rahvusooperi mängukavva ilmub peatselt imeilus muusikal "Minu veetlev leedi", levis teatrimajas juba mitu aastat tagasi. Jutt jõudis ka sopran Janne Ševtšenko kõrvu.

"Küll ma oleksin kurb, kui mind ei märgata ega anta võimalust selles lavastuses kaasa teha," mõtles Ševtšenko, pidades silmas eelkõige peaosa, tüki jooksul tohutu arenguhüppe läbi tegeva lilleneiu Eliza Doolittle'i rolli. Ta ei kahelnud hetkekski, et saab Eliza kehastamisega hakkama, ning seda sugugi mitte liigse enesekindluse tõttu.

Õnnega koos

"Mulle tundus, et mõistan Elizat ja olen temaga justkui samal võnkesagedusel," põhjendab Janne Ševtšenko. "Pealegi on Eliza roll üdini naiselik ja mänguline, karakter niivõrd rikas, et seda on huvitav ja tänuväärne mängida."

Kui "Minu veetleva leedi" lavaletoomine hakkas jutust tasapisi kaugemale jõudma ning lavastaja Ago-Endrik Kerge plaanid täpsemaid piirjooni võtma, selgus ka see, et Ševtšenko unistusele oli seda-ahvatavalt tähtsaks saanud

"Minu veetlev leedi"

Frederick Loewe'i muusikal

Esietendus rahvusooperis Estonia 3. aprillil 2008

Lavastaja: Ago-Endrik Kerge

Osades: Hele Kõre või Janne Ševtšenko, René Soom või Raivo E. Tamm, Väino Puura või Priit Volmer, Juuli Lill või Helgi Sallo jpt.

edasist kulgu, siis müts maha nende ees," lisab Väino Puura. "Aga olen elus näinud ka juhuseid, kus nad püüavad laulda ega ole seda õiget seemet leidnud. "Minu veetlevas leedis" leidsid igatahes kõik selle seemne üles."

Draamanäitlejate ülesastumine muusikateatri laval väärrib erilist kiitust ka seetõttu, et selle tüki puhul pole tegu mingite lihtsakoeliste laulukestega, vaid üsna nõudliku repertuaariga, mis kujutab parajat pähkliit ka kogenud ooperisolistidele.

"Vokaaltehniliselt on tükk raske väljakutse," mäenab

HARRI ROSPU

IMRE SOOÄÄR, Riigikogu liige:

Etendus "Minu veetlev leedi" andis igal juhul hulga positiivset energiat.

Igihaljas totaalse muutumise teema ei ammen- da end kindlasti üheski ajastus. Tänapäeva versioon sellest oleks vist ilulõikused ja plastiline kirurgia.

Etenduse ajastul räägiti õnneks veel sisemisest muutumisest, mis ka välimusse väarikuse ja ilu tõi.

Muusika on samuti aegumatu ja peaaegu iga number on tuntud hitt.

Lugu ongi kirjutatud võimekate draamanäitlejate ning lauljate tandemile, mis toimus Estonias väga hästi.

Näitlejatelt ei eeldatagi selle lavastuse puhul ooperilaulja võimeid. Peakangelanna Hele Kõre oli väga sümpaatne ja jättis veenva mulje.

Ka teised osatäitjad olid

Kui "Minu veetleva leedi" lavalettoomine hakkas jutust tasapisi kaugemale jõudma ning lavastaja Ago-Endrik Kerge plaanid täpsemaid piirjooni võtma, selgus ka see, et Ševtšenko unistusele oli sedapuhku määratud täide minna. Eliza roll oli tema oma.

"Olen selle üle ülimalt õnnelik," rõõmustab näitlejanna. "See pole minu jaoks lihtsalt mingi järjekordne roll, vaid midagi palju enamat."

Janne Ševtšenko rõõmu ei varjutanud isegi tööik, et esimesse koosseisu kutsuti Elizat kehastama noor Hele Kõre Tallinna Linnateatrist. Külalishäälsete, kes estoone lastega kordamööda lavale astuvad ning kolleegidest rohkem meediasära koguvad, on "Minu veetleva leedi" lavastuses teisigi, nagu Raivo E. Tamm, Madis Milling ja Andero Ermel.

Ševtšenko mõnab, et kui ta oleks pidanud tegema rolli ka hasse mõne upsaka primadonnaga, oleks see teda ehk rüünerinud, ent Hele Kõre puhul kujunes olukord sootuks teistsuguseks.

"Ma ei pidanud Helet enda konkurendiks – ta on lihtsalt nii armas inimene ja meil oli väga sõbralik klapp," selgitab Janne Ševtšenko. "Huvitav oli vaadata, millised on draamanäitlejate väljendusvahendid ja kuidas nad töötavad. Meil kõigil oli üksteiselt palju õppida. Nad töid teatrisse uut värsket hoovust, millest olen kaua puudust tundnud."

Nõudlik repertuaar

Ka Rahvuskooper Estonia staažikaim bariton Väino Puura, kelle õul on "Leedi"-lavastuses kolonel Pickeringi roll, peab draamanäitlejate truppi ilmumist igati värskendavaks kogemuseks. Lugu muutub nii tegijate kui publiku jaoks huvitavamaks, usub Puura.

"Kui draamanäitlejate laul ei sega muusikalise lavaloo

selle tuki puhul ole tegu mingite lihtsakoeliste laulukestega, vaid üsna nõudliku repertuaariga, mis kujutab parajat päiklit ka kogenud ooperisolistidele.

"Vokaaltehniliselt on tükk paras väljakutse," mõnab Janne Ševtšenko. "Tuleb osata oma häält targalt ja säästlikult kasutada, et rohke teksti ja rämeda häälekasutuse juures jääks etenduse lõpuni ressursi ka nõudlike meloodiate esitamiseks, mis peavad ühe loo jooksul kõlama erinevates registrites ja värvingutes. Mul on hea meel, et see materjal andis mulle võimalusi endas ka draamanäitleja oskusi arendada."

Mõlemad Elizad on südamelähedased

"Minu veetlev leedi" jutustab vaatajale loo lilleneiust, kelle tänavapoisilik keelekasutus jääb juhuslikult kõrvu vanaoisist foneetikaprofessorile Henry Higginsile.

Seepeale veab professor oma sõbra kolonel Pickeringiga kihla, et suudab panna Eliza kõnelema kui daami ning tõsine töö piiga keele, välimuse ja käitumise kallal saab hoo sisse. Tulemused on ühtaegu nii ootuspärased kui ka üllatavad.

Janne Ševtšenko ei oska öelda, kumb Eliza talle rohkem meeldib – kas esialgne ulakas ja tahumatu või hilisem väljapeetud ning daamilik.

Valiku langetamine on seda keerulisem, et soprani kinnitusele on suurtsugu daam Elizas kogu aeg peidus olnud.

"Elizal olid lihtsalt kaitsekihid ümber, et end ümbritseva kasvukeskkonna eest kaitsta," usub näitlejanna. "Henry Higgins oli see, kes neid kihte tasapisi eemaldama hakkas."

Aga soov muutuda oli lilleneius kogu aeg olemas – miks ta muidu nii jonnakalt Higgins juurde läks. Ta tundis, et tiivad kannavad teda järjest rohkem."

Keeleteadlast Zoltan Karpathyt kehastava Tõnu Tammega tantsiv Janne Ševtšenko kinnitab, et suurtsugu daam on Elizas kogu aeg peidus olnud.

JANNE ŠEVTŠENKO:
"See pole minu jaoks lihtsalt mingi järjekordne roll, vaid midagi palju enamat."

Väino Puura koloneliroll sedasorti muutust läbi ei tee, ka laule on Pickeringil ette nähtud üksainus. Sellest hoolimata peab Puura rolli parajaks väljakutseks ning avaldab, et teeks muusikalirolele meeeldi ka mujal kui koduteatris, näiteks lavastusprojektides.

"Ehkki tööpuuduse üle ma kurta ei saa, eriti veel oma vanust arvestades," rõõmustab kogenud bariton.

Ei tema ega Ševtšenko pea muusikali vähem tõsiseltvõetavaks žanriks kui oopereid või sõnalavastusi, kuigi kriitikute suhtumisest võiks sageli nõnda järeldada.

"Üleolevalt ei tohi ühessegi žanri ega stiili suhtuda," leiab Janne Ševtšenko, kes on säranud nii Itina "Nukitsamehes", Annchenina "Nõidkütis" kui Frasquitana "Carmenis". "Kui nad eksisteerivad, siis on nad järelikult vajalikud. Mina muusikuna kuulan küll kõiki stiile, see ju avardab ja rikastab. Ja Eliza rolli luues ei teinud ma vähimatki hinnalandust."

"Leedi"-loos on palju juttu heast ja halvast keelekasutusest ning mõlemad lauljad mõnavad, et ka meie igapäe-

vane eesti keel pole paraku nii puhas, nagu kuulata eelistaks. Ševtšenko tõdeb, et kui Nõukogude ajal üritasid inimesed keelt kiivalt vene mõjude eest kaitsta, siis nüüd oleme inglise keele pealetungi vabatahtlikult vastu võtnud.

Paneb mõtlema

"Kuna olen Eliza ossa nii sisse elanud, siis hakkasin märkama sedagi, kuidas ma kodus räägin ja kui palju vigu teen," nendib naine ja tunnistab, et *okayd* ja *sorryd* kuuluvad temagi igapäevasesse kõnepruuki.

"Näiteks kui tütar mulle kirjutab, on see lühendeid, ingliskeelseid sõnu ja slängi täis. Muidugi peab keel muutuma, aga peame ise hoolitsema, et teda suurem oht ei ähvarda."

ANNELI AASMÄE

Näitlejaten ei teidatagi selle lavastuse puhul ooperilaulja võimeid. Peakangelanna Hele Kõre oli väga sümpaatne ja jättis veenva mulje.

Ka teised osatäitjad olid head, aga tahes-tahtmata tulid mälusse võrdluspildid, kuidas Katrin Kariisma, Endel Pärn või Jüri Krjukov on neid laule laulnud.

JUHAN PAADAM,

ERRi välissuhete juht:

Mäletan varasemast "Minu veetlevast leedist" Linda Rummot ja Silvia Urbi, Endel Pärnast rääkimata.

Mul on väga hea meel, et see lavastus on tagasi laval. Rahvas tahab muusikali näha ja peab sellest žanrist lugu.

Osatäitjad on kõik üldiselt tublid, pealegi ei tohigi ainult esietenduse puhul mingeid järeldusi teha.

Hele Kõre on väga hea, Madis Milling üllatab, Raivo E. Tamm pakub oma-moodi rollilahenduse. Rollid on äärmiselt keerulised, neid ei saagi lihtsalt mängida.

Oleme varemgi näinud draamanäitlejate liikumist ooperisse ja on huvitav, et nad saavad sel moel erisuguseid ülesandeid.

Lavastaja Ago-Endrik Kerge on näinud kõvas-ti vaeva kogu koori liikuma panekuga – selles on kõike seda, mida me antud lavastuse puhul ootame.

Eriti meeldis mulle koori näitlejameisterlikkus.